

Ebe ni a keke ghi egbo Iburu Eni e miesuo

*Ungmemhi oyi Eshinegba ni o rote obo oyi Omiqli
bhale*

¹ Agbo-ndede, ebubu egheghe ali ode ododa Eshinegba o te ri emekeguele nu ititawa ngme. ² Ama omiqli ni o ze ni o le ugu emhikpa o ke ro nu awa ngme ogbele ikpukhokho ni awa la memena. Obo oyoli o gbo rote ma agbo ³ Loli o ri ufumhi oyi Eshinegba khase. Eri o gbo li abi Eshinegba o li tee. Loli o ri ungmehi ni o tsua ekpabo oyoli mu agbo nya mholi. Abi o ro khuese awa olamhe-a se, o shito ukiekie obita na Eghiele oyi Eshinegba ni o mholi ekpabo ni o fune nya.

Ufumhi oyi Omi Eshinegba

⁴ A ri oni omiqli fu dose igeni abi eva ni Eshinegba o ro na li o li fu dose oyewe.

⁵ A geni onoghwo Eshinegba o tigbe lie oli,

“Omimhe u khi
amo mhi te khi Itẹ?”

Ali onoghwo o gbolo oli;

“Mhi ya khi Ita e,
yeye u khi Omimhe?”*

⁶ Ama abi Eshinegba o ro ya ghie Omiqli oghwo kpe je elemhi agbo, oo,

“Igeni eyi Eshinegba nya

---

* **1:5** Li ze Iwolo 2.7; 2 iSam 7.14; 1 Okhe 17.13

e mema nyẹsẹ ukhomhi ga li.”†

7 Abi ọ rọ ọ ngme ingme oyi igeni, ọọ,
 “Ọ ma igeni eyoli
     abi akpekpeli,
 ọ ma eni ẹẹ ga eyoli
     abi ẹlẹmhi ẹrẹ.”‡

8 Ama abi Ẹshinẹgba ọ rọ ọ ngme ingme oyi Omiọli,
 ọọ,

“Ẹshinẹgba u khi!
     Omhesẹ oye,
     agbọagbọ o ya la ọ.
 Ipfuase ali igesikia
 u rọ ya ke mhese
     na egbo eye.

9 Ipfuase u nono,
     ingmobe ọa ghole ẹ,
 irarigho Ẹshinẹgba u khi!
     Ẹshinẹgba oye, ọ she re
     fu dọse etu-ẹ,
 itobọ khi ọ ri
     oili oghẹle to ẹ ukhomhi.”§

10 Ọ gbolo liẹ,
 “Yeye Onomhue,
     rote igbaekele,
 u te ma agbo.
     Abọ eye u rọ ma ukhuli.

11 Wẹwe nya e ya pfua,
     ama yeye u kiele ẹ la ọ.
 E ya taa abi itsua ni a sọ.

12 U khili wẹ abi ide,
     e ya oghie abi a liẹ

---

† 1:6 Li zẹ iDeut 32.43   ‡ 1:7 Li zẹ Iwolo 104.4   § 1:9 Li zẹ Iwolo 45.6,7

oghie itsua ni a so.
Ama abi u li u kiele e li,
agbo oye o a tigbe
ya mholi ukpese.”*

¹³ Ageni onoghwo Eshinegba o tigbe lie oli,
“Shito mhe ukiekie obita omhese,
ramhi ni mhi ro ya ri ebe e
mele ukpekhome akphawe-nga oye-a?”†

¹⁴ Oa khi iyemhe eni ee ga Eshinegba igeni nya e
khi, ni Eshinegba oo ghie e ke ga eni e ya le ugu
imiepfuese?

2

Ukpokpomhi imiepfuese

¹ Irarigho a ze ni awa lolo mu igesikia ni awa suo
mhue, ini a khi tsua awa ibe vu. ² Irari khi ini
usomhi ni igeni e bhale ya guele, o khi egbegbo,
ni a ya na egbo ni ea roli gbe akanya osoli to shi;
³ see awa li ya pfue oni osoli ona, ini awa ri eloe
gbe ukpokpomhi imiepfuese oghoghoo ni Onomhue
lolighuo o te odode gue le, ni eni e suo li, e gueye
anye khi igesikia lo? ⁴ Oni usomhi ona ni Eshinegba
o gbo ri olele, ali ikanya oshabo ali onyaloa ododa ze
otsese shi, li shi isomhopfa eyi Ayemhe-no-pfuase ni
o kemhi abi o li ghole oli shi.

Ijesu o bhale agbo abi ogbo

⁵ Eshinegba o a ri omhese oyi agbo ni oo bhale nga
igeni oboo, ikhi agbo ni awa ngme ena. ⁶ Ama, a
mholi ashini a ngme oli shi elemhi Ebe-no-pfuase,
ni oo.

---

* **1:12** Li ze Iwolo 102.25-27   † **1:13** Li ze Iwolo 110.1

“Elo ọgbọ fẹ khi,
     ni ingme oyọli o rọ na mu
     yeye Eshinẹgba egbe,
 elo ọ khi ni u rọ
     lina ri ẹlo ẹ khu ọli?

⁷ U ma li kpọke
     na igeni dẹnẹ,
 u ri ufumhi
     ali ekpe rughu ọli,
 u rọli loghie nga
     emini u ma nya.

⁸ U rọli loghie
     emhi nya.”*

Eshinẹgba ọ she ri emini ọ ma nya na li ọ rọ ke mhesẹ shi. Ọa kẹsẹ emhikhoghuo le ni ọa rọ shi ọli omhesẹ. Ama memena, awa aa kie mẹ eni emhi nya pfo ne ni ọ rọ nali ọ ke mhesẹ shi. ⁹ Ama ijesu awa a mẹ, ni a kpe ma kpọke na igeni ukuku ọ dẹnẹ. Oni a ri ufumhi ali ekpe rughu memena itobọ eghuli ni ọ ghu. Ighọ lọ, okhale oyi Eshinẹgba o rọli ghu-a na ẹgbọkpa.

¹⁰ Ni Eshinẹgba, ni ọ ma emhi nya ni ọ mu wẹ mhọli, ọ mẹ asha ri oni ufumhi ona na ebubu ẹgbọ, ọ rọ ri ijesu khi oni ọ gba pfo rọte osoli ni ọ mẹ. Irari khi ijesu ọ rẹ ẹgbọ nya bhale imiepfuese.

¹¹ Ghe oni ọ ri ẹgbọ pfuasẹ ali eni a rọ pfuasẹ nya, unuẹkpe oghuo e ke ga khi. Lọli o zẹ khi omama ọa mu ijesu ni ọ rọ lu wẹ inyoghuo. ¹² Ọọ Eshinẹgba,
 “Mhi ya gueye
 inyoghuo-mhẹ
     emini u she riẹlẹ,
 Mhi ya la ilegba oyẹwẹ

---

* **2:8** Li zẹ Iwolo 8.4-6

to uwolo ikueghie oye.”†

¹³ O gbolo e,
“Mhi ya regbenga
Eshinegba.”

O gbolo e,
“Ghe mhemhe ali eniye
ni Eshinegba o ro na mhe.”‡

¹⁴ Aborokhia khi imi Eshinegba, egbo ni e ze idiegbe ogbo ali oia e khi, loji iJesu Omioli o ro li mele ogbo ni o mholi idiegbe ali oia-a. Eri o lina ini o me asha rote eghuli ni o ghu pfuse Okphaghie-a ni o kpe mu ekpabo oyi eghuli mhue, ¹⁵ ni o me asha pfuese egbo ni ulishi eghuli oo mu elekhele.

¹⁶ Egbegbo lo khi oia khi igeni o bhale ya kpaghie obo, ama imimi Aburaamu. § ¹⁷ Itobo ona a ro roli li abi inyoghuo oli nya odekhode. Ni o me asha khi Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ni o kpeda nya, ni o mholi igesikia ali ilelemhi shi elemhi ugamhi oyi Eshinegba, ni o me asha shishi olamhe eyi egbo-a. ¹⁸ Irari khi o li me osoli abi a ro mu oli fe, o li dobe e kpaghie eni a lili e mufe obo.

3

Ijesu o fu dose iMosisi

¹ Irarigho, inyoghuo-mhe ni Eshinegba o ze ni e khi egbo ni e pfuse eyoli, a sa ingme oyi iJesu ni awa lui aghiusomhi na kee, ali Oga oyi ekpodalo ugamhi nya. ² Eri o ri igesikia deba Eshinegba, ni o ze oli o ke gbe akanya eyoli, ezeze abi iMosisi oni oo ga o li ri igesikia gbe akanya elemhi Owa oyi

† 2:12 Li ze iwolo 22.22   ‡ 2:13 Li ze Aza 8.17,18   § 2:16 Li ze Aza 41.8-9

Èshinẹgba.* ³ A she mẹ khi iJesu ọ mhue imueloe ni o fu dose oyi iMosisi, ezeze abi atsona ọ lie mholi imueloe ni o fu dose owa ni ọ to. ⁴ A kie kpe lese khi ogo ọọ to owa kpa, Èshinẹgba ọ ma emhikpa. ⁵ iMosisi ọ khi ogo igesikia elemhi Owa oyi Èshinẹgba abi oni ọọ ga. Akanya ni ọ gbe o khi otsele oyi igesikia oyi emini a ya ngme ogbe na ako. ⁶ Ama iKirisiti ọ khi Omi Èshinẹgba ni ọ mhesẹ e shi Owa ugamhi oyoli. Owa oyoli awa khi ini awa da kie mu igbedu ali irudushi oyawa ni awa regbenga mhue ne.

Iyemhe ni a ro na Egbọ eyi Èshinẹgba

⁷ Irarigho, abi Ayemhe-no-pfuase ọ ngme, ni ọọ,
“A kha suo uruli

oyi Èshinẹgba amo,

⁸ a khi zese udu-a,

abi eni e bia e e li

egheghe ni e ro ọ riele

umha-sueso deba Èshinẹgba.

Egheghe ni a ro la

odagbe ifufu mu we fe,

⁹ ikhi obini ita e e la

mu mhe fe, mhesẹ mhe bino,

e mẹ emini mhi riele

elemhi ikpe egbhueva

¹⁰ Loli o ze ni elemhi e ro bi mhe

deba oni agbhotu ogho,

ni mhi ro lie, ‘Egheghe kpa

udu oyewe o ro rewe lo ebuli,

ea lese ode eyemhe.’

¹¹ Irarigho, mhi ro ri

---

* **3:2** Li ze iNoba 12.7

elemhi-ibibi shi-ẹmụẹ liẹ,
 ‘Ẹa ya tigbe lo
 iyẹmhēa oyẹmhē.’ ”†

12 Inyoghuo, a mu egbe ẹ ini ọngẹ ẹ ọ khi mholi udu umha-miesuọ, ni ọ ya lase ode oyi Ẹshinẹgba ni ọ la ọ le. 13 Ochoghọ a ke ye egbe ẹ ude, itobo khi, “Amo.” Oni ẹghẹghẹ o kie la ọ, ni a rọ ọ mu pfi, ini udimhi ni olamhē ọọ di ọgbọ o khi ri ọngẹ ẹ zese udu-a. 14 Eni e kuma iKirisiti ọ awa khi ini awa lolo mu igbedu ni awa rọte eke mholi mhuē ya ramhi ukpēse. 15 Abi Ebe-no-pfuasē o ngme.

“Ini u suọ uruli
 oyi Ẹshinẹgba amo,
 a khi zese udu-a,
 abi eni e bia ẹ e li
 ẹghẹghẹ ni e rọ ọ riẹlẹ
 umha-suesọ deba Ẹshinẹgba.”‡

16 Eghuo e khi eni ẹgbọ ni e suọ uruli oyi Ẹshinẹgba ni e riẹlẹ umha suọ esọ deba li? Ọa khi eni iMosisi ọ rọte eke ijipiti rue lasele? 17 Eghuo ọ biselemhi deba ikpe egbhuēva? Ọa khi eni e lamhē, ni e ghuloa shi ọdagbe ifufu? 18 Eghuo Ẹshinẹgba ọ shi ẹmụẹ deba khi ẹa ya tigbe lo iyẹmhēa, ọa khi eni ẹa suọ esọ na li? § 19 Irarighọ, awa mē khi itobo umha-miesuọ oyewē ẹa rọ dobē lo.

4

Iyẹmhēa ni a shobo na ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba

1 Aborokhia khi ishobo ni awa rọ ya lo iyẹmhēa khi o kie la ọ, awa mu egbe awa ini o khi de ongē

---

† 3:11 Li zẹ Iwolo 95.7-11 ‡ 3:15 Li zẹ Iwolo 95.7-8 § 3:18 Li zẹ iNọba 14.1-35

ẹ obọ-a. ² Awa she li suọ oni usomhi onete abi wẹwẹ e ke li suọ ọli. Ama oni usomhi ọa mu wẹ ẹloẹ irari khi ẹa ri irudunga mie ọli. ³ Awa ni awa mhue irudunga, awa ya lo oni iyemhea. Ama eni ẹa miesuo, Eshinegba ọọ liẹ

“Elemhi ibibi
mhi rọ shi-emue,
khi ‘Ea ya tigbe lo
asha iyemhea oyemhe.’ ”

Aboriekhia rọte abi ọ te ma agbo ọ te rieḽe oni iyemhea ona shi eke.* ⁴ A ngme na shi Ebe-nopfuase abi ọ rọ ngme ingme ogbeḽe onuzi-ishilua khi, “Eshinegba ọ yemhe ikanya-a nya-a ẹlenizu-ishilua.”† ⁵ A gbo ngme oni ingme onana khi. “Ea tigbe ya lo iyemhea oyemhe.”‡

⁶ Elese e laọ ni a ya ri eghẹghẹ na ni e rọ lo oni iyemhea. Irari khi eni e kpẹ suọ oni Usomhi Onete ẹa lo oni iyemhea oghọ, itobọ khi ẹa miesuo. ⁷ Irarigho, Eshinegba ọ rọ gbo ri ẹḽeḽe shi eke ni a rọ ya lo iyemhea oyoli, ni ọ lu Amo. Ezeze abi ọ rọte unu oyi iDefidi ngme ọli ẹḽeḽe abi a kpẹ li ngme ọli, ni ọọ:

“A kha suọ uruli oyoli Amo,
a khi zese udu-a.”§

⁸ Ini iJoshua ọọ ri iyemhea na wẹ lo, Eshinegba ọa kha gbo te ikpukhokho ri ogbeḽe olese shi eke na wẹ.* ⁹ Abi o li ena, Ogbeḽe iyemhea o kie la ọ, ni egbọ eyi Eshinegba e la yemhe-a ¹⁰ Itobọ khi oni ọ da lo iyemhea oyi Eshinegba ne, eri ọ li yemhe ikanya eyoli-a, abi Eshinegba ọ li yemhe eyoli-a.† ¹¹ Irarigho,

* **4:3** Li zẹ Iwolo 95.11 † **4:4** Li zẹ Igbae 2.2 ‡ **4:5** Li zẹ Iwolo 95.11 § **4:7** Li zẹ Iwolo 95.7-8 * **4:8** Li zẹ iDeut 31.7; iJosh 22.4 † **4:10** Li zẹ Igbae 2.2

awa rọshẹka ini awa doḅe lo oni iyemhẹa ogho, ini awa khi de itobọ khi awa khọnya wẹ riẹlẹ umhasueso.

¹² Irari khi eri ungmehi oyi Eshinegba o mholi agbo, ọọ gbe akanya. O mu doṣe itakobi ozalo eva kpa, ni ọọ gbesse lo oḡbo udu, o khueghie ọli-a, ni ọọ guano emini e la usamhi ali ayemhẹ, o gbo li gbesse lo ikpẹsẹ ali ikhọrọ na elemhi igua. O doḅe ẹ khueghie ingeli ali isamhi na ekelemhi udu-a.

¹³ Emhikhoghuo ọa la emini a ma nya ni o sheli shi ọli ọ. Eri emhikpa e na khueghie-a shi ukpẹloe oyi Eshinegba, ikhi oni awa ya ri abọ khase abi awa li gbe.

Ijesu ọ khi Ọga Okpodalo-ugamhi Oniemhi oyawa

¹⁴ Irarigho, a ze ni awa lolo mu irudunga ni awa mholi mhuẹ, abi o ro da khia khi awa mholi Ọga oyi ekpodalo ugamhi ni ọ Funẹ ni ọ she je odalo oyi Eshinegba. Loli ọ khi ijesu Omi Eshinegba. ¹⁵ Ọa khi Ọga oyi ekpodalo ugamhi ni ọa ya lelemhi awa shi emini awa do-a riẹlẹ. Ama oni a she mu fe abi awa, odekhode ọ khi, ama ọa tigbe lamhẹ. ¹⁶ A ze ni awa ri igbedu ti deba Eshinegba ni ọ mholi isomhelemhi. Agho awa te ya mie ilelemhi ali isomhelemhi ni o ya kpaghie awa obọ eghẹghẹ ni awa ro ọ nono ikpaghiobo.

5

¹ Ọga oyi ekpodalo ugamhi, ni a da rote elemhi eḡbo ze kpa, eri a ze ọli ni ọ ke migha na wẹ ingme ugamhi eyi Eshinegba. Ni ọ ke riẹlẹ irona ali iluasobo na wẹ shi olamhẹ eyewẹ. ² Ofie ọ roḡ deba eni ẹa leṣe emini aa li, ni ẹẹ da ode, itobọ khi loli ọ li

mhọli ode ni ọa te li gba pfo. ³ Onana o zẹ khi egbọli ọ kpe luasobo a na shi olamhe eyọli, neni ọ luase na egbo nya shi olamhe oyewe.* ⁴ Ogbokhoghuo, ọa ya rue oni okhale ona ni a ro lu ogbo shi Oga oyi ekpodalo ugamhi. Eshinegba lolighuo tse ọọ lu ogbo, ọ roli khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ezeze abi a li lu Eroni.†

⁵ Igho iKirisiti ọa li mie oni okhale ro lu egbọli Oga oyi ekpodalo ugamhi. Ama Eshinegba ọọ li, “Omimhe u khi,

Amo mhi te khi Ite.”‡

⁶ O gbo ngme ọli shi ashese, “Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba u khi agboagbo,

ezeze onabi iMekizedeki.”§

⁷ Abi iJesu ọ ro la agbo, atseşe ali iku-ame-ewie alo iJesu ọ ro so iromhi lema Eshinegba, oni ọ kha tsumhi ọli obọ eghuli. Itobọ khi eri ọ ri egbọli tiemhile, ri egbọli na Eshinegba pfo, loli ọ ro suo iromhi eyọli.* ⁸ Abi o rie khia khi Omi Eshinegba ọ khi, osoli ni ọ me, o roli wena issueso na Eshinegba.

⁹ Abi a ro roli gba pfo se, obọ oyọli eni e suo esọ nali e ke rote mhọli imiepfuese na agboagbo.

¹⁰ Eshinegba ọ zẹ ọli Oga oyi ekpodalo ugamhi, onabi iMekizedeki.

Ogbo khi pfi irudunga ona shi eke

¹¹ Emhi ebubu e la ọ ni awa ya ngme shi eni ingme enana, ama o ma a munu ni a ro zolo we-a lo e esọ, itobọ khi aa mhọli oghumhe ni a ro

---

* 5:3 Li zẹ iLev 9.7 † 5:4 Li zẹ Okiali 28.1 ‡ 5:5 Li zẹ Iwolo 2.7 § 5:6 Li zẹ Iwolo 110.4 * 5:7 Li zẹ iMat 26.36-46; iMak 14.32-42; iLuk 22.39-46

suo. ¹² Abi o rię khia khi a she ramhi eni eę esesę egboese, ni a ro kie khi eni a sesę owena eni odode eyi ingme Eshinegba egho, enyeli o ti e egbe a te eminale ni o toto ne. ¹³ Onini o da kiele e nye enyeli ne, eri o li abi omọ ni o a lolo mhọli ilęse shi osesę igue-ngeli.† ¹⁴ Ama eminale ni e toto, eni e womhe elo e le. Ikhi eni e ri itobo eni eminale ni e toto ni e le eghęghę kpa lese ikhioda shi emini o migha shi onete ali onobe.

6

¹ Irarigho, a ze ni awa je odalo shi osesę ni e womhelo e ni awa pfi osesę ni a ro gba ingme eyi iKirisiti eke le. Awa khi ke gbo tiemhi eke je osesę ena imupfi rote ikanya ebe lasela, ali osesę ena irudunga Eshinegba, ² ali osesę ibatizi, ali irobo-nga ogho egbe, ali irote eghuli guale oyi eni e ghua, ali osesę oyi iguezo ni ogho la je obini o ya la agboagbo. ³ O kha ghole Eshinegba awa ya je odalo elemhi owena.

⁴⁻⁶ Egho ni e she kpe me akpa, ni e she kpe mie isomhopfa oyi iloghie ghue, ni e kpe mie Ayemhen-pfuase, ni e she lese onete ni o la ungmehi oyi Eshinegba ali ekpabo oyi agbo ni ogho bhale, ni e tigbe tsua irudunga oyewe pfi, o a ke ze e riele ni a dobe nyene we gbolo bhale imiesuo, aborokhia khi eri e she gbolo ta Omi Eshinegba ma apfida utonuzi-eva, ri omama mu oli gboo.

⁷ Eri awa egho awa li abi eke. Ini amę o ruę shi eke ni emhi ekomhi e ro ze na oghiale, ikhivose oyi Eshinegba o khi. ⁸ Ama ini o ze igba ali ebuli-a, ogho o a mhọli emini a roli ya riele, o ya la okhena

---

† 5:13 Li ze 1 iKori 3.2

ipfiunu-a oyi Ẹshinẹgba ali khi a ya ri erali toṣe ọli-a.*

⁹ Emọle mhe, ini anye riẹ lina a ngme i, anye leṣe khi ọa khi ẹ ẹ o nu ngme, anye leṣe gboo khi emini e ti egbegbo a riẹ, enabi ẹgbọ ẹẹ riẹ ini a mie we ẹ pfuese. ¹⁰ Ẹshinẹgba ọa ya gbe ọgbọ azẹba. Ọa ya yele ikanya ni u gbe-a ali inono ni u rokhasẹ khi u nono ọli abi u li ri ikpaghiobọ na ẹgbọ eyọli ni u kiele ẹ kpaghiẹ we. ¹¹ Anye ẹ nono ni ọgbọgbọ ọ mu omuegbe ni ọ mhọli mhue ya ramhi ukpeṣe, ni ọ rokhasẹ abi irudushi oyọli o toto ramhi. ¹² Anye ẹa nono ni a mele ewaza-a, ama ni a ke khonya eni e roṣe irudunga ali irobomudu mie ishobọ oyi Ẹshinẹgba.

Ekha oyi Ẹshinẹgba ọa ya fiakua

¹³ Abi Ẹshinẹgba ọ ro tse ekha na Aburaamu, Ẹshinẹgba ọ romhi egbọli aborokhia khi ogboṣe ọa ke gbo fu doṣe ọli ni ọ ke ya romhi. ¹⁴ Oṣo li, “Mhi mema ya khi voṣe ne, mhi ya re mhọli eniye ali imi-imi ni e bu.”† ¹⁵ Aburaamu ọ ri abọ mu udu, irarigho ọ me emini Ẹshinẹgba ọ ro tsekha nali mie. ¹⁶ Ini ọgbọ ọ tse ekha, ogboṣe ni o fu doṣe ọli ọṣo romhi ni o mu oni ekha migha, ẹghẹghẹ akhokhomhe ọa ke la ọ, oni ekha o migha. ¹⁷ Eri Ẹshinẹgba ọ romhi isheli ro roli khasẹ eni ọ tse ekha na gboo, khi emini loṣi ro tse ekha khi loṣi ya riẹ ọli, khi ọa ya fiakua. ¹⁸ Irarigho, Ẹshinẹgba ọ ro ri emhi eva ena shi eke; ekha ali isheli ni ọ romhi. Eni emhi eva ena ẹa ze mupfi irari khi Ẹshinẹgba ọa tigbe ya lo ẹgbhọli ghue. Irarigho awa ni awa she na deba li shi akhukhu, awa ya mhọli iregbeda

* **6:8** Li ze Igbae 3.17-18 † **6:14** Li ze Igbae 22.16-17

abi awa li mu irudushi oyọli ni o la odalo mhue. ¹⁹ Eri oni irudushi ona o li abi azu ni o toto ni o migha gbaa, ni ayemhe oyawa o mhue. Onana o ri awa dobe dose ode ugbakpi ni a ro pfa ode ni o lo ashini o pfuase ne nya-a.‡ ²⁰ Ijesu o she ralo itobo oyawa, o mele Oga oyi ekpodalo ugamhi na agboagbo-a, onabi iMekizedeki.§

7

IMekizedeki okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba

¹ Oni iMekizedeki ona, oghie oyi eoli iSalemu o khi, o gbo khi okpodalo-ugamhi onayi Eshinegba ni o Yagha ne nya. Abi Aburaamu o ro rote okhọli ni o la gbe ighie okhọli jele, iMekizedeki o ya ee ọli ode, o so iromhi khivose na Aburaamu. ² Igho Aburaamu o rote itsua ni o rote okhọli ti nya ze aze-oghuo-igbe na li. Emini a ri iMekizedeki ngme khi, “Oghie Igue-ngeli,” emini a ri oghie iSalemu ngme khi, “Oghie opfomhe.”* ³ Oa mhue ita wekhi inyọ, wekhi eri o mhọli unuekpe ni o te lasele, wekhi eri a mhue ashini a keke abi a li bia li ali abi o li ghu-a shi. Abi Omi Eshinegba, Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba na agboagbo o khi.

⁴ Waá me ashini o fu ramhi. Egbegbi Aburaamu oni o gba ushishi egbo iZireni eke le, o ze aze-oghuo-igbe epfue ni o tsua rote okhọli ni o ye na li. ⁵ Eri ushi oọ Imi iLiva ni e khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ke mieno egbo iZireni ni e khi inyoghuo we, aze-oghuo-igbe, aboriekhia khi imi-imi Aburaamu e ga khi.† ⁶ IMekizedeki o a khi

‡ **6:19** Li ze iLev 16.2   § **6:20** Li ze Iwolo 110.4   * **7:2** Li ze Igbae 14.17-20   † **7:5** Li ze iNqba 18.21

omi iLiva, ama ọ mie Aburaamu aze-oghuo-igbe, so iromhi khivose na li, ikhi omose ni ọ mie ekha ni Eshinegba ọ shi na li. ⁷ Akhokhomhe ọa la ọ khi ogbo oni kpeda, ọọ so iromhi ikhivose na oni ọ kpoke. ⁸ Eralo-ugamhi eyi Eshinegba ni ee mie aze-oghuo-igbe, egbo ni eeghu-a e khi. Ama iMekizedeki ona ọ fu dose we nya itobo khi a gweye awa khi agboagbo ọ laọ le. ⁹ Ogbo dobe e lie khi imi imi iLiva ni eeg mie aze-oghuo-igbe, e she li ze oni aze-oghuo-igbe ona rote obọ oyi iti-iti itawe Aburaamu. ¹⁰ Itobo khi eghenge ni iMekizedeki ọ ro me Aburaamu, iLiva ọ kie la elemhi oyi Aburaamu. Ogbo a bia li ne.

Abi ijesu ali iMekizedeki e li kpo egbe

¹¹ Irari khi ini akanya eghiele ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni Ushi oyi iMosisi o ro migha, ni imi imi iLiva ee gbe, o dobe ri ogbokhoghuo gba pfo lo, aa kha ke gbo ri okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba olese lasese, oni ọ li abi iMekizedeki, ni ọa khi unuokpe oyi iLiva wekhi oyi Eroni. ¹² Irari khi ini a mu eghiele ona ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba pfi, a mema li ya mu ushi pfi. ¹³ Onomhue oyawa ni a ngme ingme oyoli ena, edeli olese ọ te lasese. Ogbokhoghuo ọa rote oni edeli oyoli gbe akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ukhomhi atete ghue. ¹⁴ Awa ga lese gboo khi Onomhue, edeli iJuda ọ te lasese. IMosisi ọa teva oni edeli abi ọ ro ọ ngme ungmehi oyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba.

¹⁵ Ibhale ni okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba olese ni ọ li abi iMekizedeki ọ bhale, o rohasẹ gboo khi ushi oyi Eshinegba o she mu pfi. ¹⁶ Ọa khi itobo khi ọ rote edeli oyi iLiva lasese abi ushi ọọ a ke li, lolu a ro ze oli okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba, ama itobo khi lolu

o mholi ekpabo ni o ro o la agbo agboagbo. ¹⁷ Itobo khi Ebe-no-pfuase o ngme oli khi,

“Okpodalo-ugamhi
oyi Eshinegba
ele na agboagbo u khi,
onabi iMekizedeki.”[‡]

¹⁸ Eri a ri obo gbe ushi oni elele nye, itobo khi o mholi ekpabo wekhi eri o gbe akanya. ¹⁹ Irari khi Ushi oyi iMosisi o dobe ri emhikhoghwo gba pfo. Memena irudushi oni o ti ne a ke ro na awa, ni o ri awa dobe ti bhale mama Eshinegba.

²⁰ Eshinegba o gbo romhi ishe ma o khi iKirisiti khi okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba o ya khi agboagbo. Oa romhi isheli abi a ro ri egboese ya le oghie ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba. ²¹ Ijesu tse a romhi isheli ro le eghie abi Eshinegba o re.

“Mhemhe Onomhue
mhi she shi-emu, khi
‘Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba
u ya khi agboagbo.

Mhi aa ya da o ghue.’ ”[§]

²² Itobo oni emue ni Eshinegba o shi, ijesu o ro khili oni iregbenga ni o ri awa mholi ishobo onogbo ni o tine.

²³ Ikhioda olese ni o gbo la akaghwo khi, ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ebubu elese e la o egheghe ishobo onodio. Egheghe agho ini okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba o ghua, olese o to elolo oli. ²⁴ Ama eri ijesu o la o agbo le agboagbo, akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oyoli, eri o migha agboagbo ni o z e e kpe na oghoese. ²⁵ Irarigho, o dobe

[‡] 7:17 Li ze Iwolo 110.4   [§] 7:21 Li ze Iwolo 110.4

ya tsumhi eni e ri eva oyọli bhale deba Ẹshinẹgba zeghele. Itobọ khi eri ọ la ọ agbọagbọ, ọọ lema na wẹ.

²⁶ IJesu ọ khi ọni Ọkpodalo-ugamhi ọyi Ẹshinẹgba ni ọ kpeda, ni ọ ri emini awa nono na awa. Ọni ọ pfuase ọ khi, ọa mhọli umhaguekia wẹkhi olamhe shi egbe. A she zọlọ li iteva ena olamhe lasela, a yase ọli nga yagha dose idane. ²⁷ Ọa li abi Ega eyi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba elese ni e kpe luase obọ oyi igbe-olamhe kua na egbewe elekhele, neni e tigbe e luase na egboese. Iluasobo oghuo iKirisiti ọ lese luase utoghuo kpele shi olamhe oyi egboese abi ọ rọ ri egbọli luasobo.* ²⁸ Egbọ eni mhue ashini o kie kpo we le shi, Ushi oyi iMosisi oo ze shi Ọga ọyi ekpodalo ugamhi, ama ishobọ ni Ẹshinẹgba ọ ri isheli shi, ni o kpe ukhokho bhale khe Ushi oyi iMosisi, ọ rọ ze Omi Ẹshinẹgba, ni a she rọ khi ọni ọ gba pfo agbọagbọ.

8

Ọga ọyi ekpodalo ugamhi ọna Ishobọ onogbo

¹ Ọzukhomhi emini anye e ngme na. Awa mhọli Ọga ọyi ekpodalo ugamhi, ni ọ shitọ ukiekie obita omheşe ọyi Ẹshinẹgba ni ọ mhọli ekpabọ nya na obini iloghie agbọagbọ,* ² ni ọọ ga abi Ọga ọyi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba elemhi Okhọlo ni a ri ode ghi ni o khi egbegbi ighọlo ni o la iloghie, oni Ọnomhue lolighuo ọ tọ, ni ọa khi abọ eyi egbo a rọ tọ li.

³ Eri a ze eni e kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba kpa ni e ri isomhopfa ali iluasobo ke

* **7:27** Li ze iLev 9.7   * **8:1** Li ze Iwolo 110.1

luase. Lọli o zẹ khi Ọni ọ kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba oyawa, ọ mema mhọli emini ọ li rọ ya luase. ⁴ Agbọ ọ kha la lọ, ọa kha fẹ khi ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba, aborọkhia khi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba ni ẹ deba ushi oyi ẹgbọ iJu e la aghọ eghọ. ⁵ Okholo ni a ri ide tọ ni e la ga, irọkhọkhọ ali aroro oyi emini e la iloghie e khi. Lọli o zẹ khi abi iMosisi ọ rọ ya tọ oni igholo, khi Ẹshinẹgba ọọ li, “Zobe ni a bhale ya ẹ khi abi a li rẹ wẹ khasẹ ukhomhi ute, u li ya riẹlẹ wẹ tee.”†
⁶ Ama, memena, akanya ọkpodalo-ugamhi ni a rọ na iJesu, o mu ẹloe dọsẹ oni a rọ na ekpodalo-ugamhi enedio, ẹzẹzẹ abi ishobọ ni ọ migha shi rọ gbe akanya o li mu ẹloe dọsẹ onodio, itobọ khi o migha nga ironga eni e ti nẹ.

⁷ Ini ishobọ oni ododẹ ọa mhọli ashini o kpọli le shi lọ, ọgbọ ọa kha ke mhọli emini a ri ishobọ olese ẹ riẹlẹ. ⁸ Ama Ẹshinẹgba ọ mẹ ashini ẹgbọ eyọli ẹa kie te gba pfo, lọli ọ rẹ.

“Oni ogbele ọọ bhale,
     ni mhi rọ ya shobọ onogbo
 na ẹgbọ iZireni
     ali ẹgbọ iJuda.

⁹ Ọa ya li abi ishobọ
     ni mhi nu iti-itita wẹ shi,
 ogbele ni mhi mu wẹ oobọ
     rọte eke iJipiti ya fiẹ.
 Ẹa ri igesikia deba
     oni ishobọ ni mhi nu wẹ shi,
 itobọ ighọ mhi rọ
     rue wẹ ẹloe egbe-a.

---

† 8:5 Li zẹ Okiali 25.40

10 Onomhūe ọọ,
 ogbele ni ọọ bhale,
 Ishobọ ni mhi ya shi
 na egbo eyi iZireni na,
 Mhi ya ri ishi eyemhe
 shi we isamhi,
 mhi keke ọli shi we udu.
 Mhi ya khi Eshinegba oyewe,
 wewe e khi egbo eyemhe.

11 Ongewe ọa ke ke sese
 onuzava oyoli, wekhi eri
 o ya lie inyoghwo ọli,
 'Lesẹ Eshinegba.'
 Itobọ khi wewe nya
 e ya lese mhe,
 rote oni o kpoke nya
 ya je oni o fune nya.

12 Mhi ya ri olamhe topfa we,
 mhi aa ke gbo ya sato
 ipfido oyewe.”‡

13 Abi o ro da lu ishobọ onana, “Onogbo” egho,
 o she ri oni odode mele onodiọ-a. Emini o da mele
 onodiọ-a ni o she e womhe, o kele ya kele-a.

9

Ugamhi na iloghie ali eke agbo

1 Ishobọ onodode o mholi ishi ni a ro o ga
 ugamhi, o gbo mholi igholo ni a ri ide ghi shi eke
 agbo. 2 A to okhologo ni a ri ide ghi gase shi elemhi
 oni igholo. Elemhi owa eva e la o oni okhologo.
 Elemhi owa ni a kpe ramhi aa lui, Asha no Pfuase.

‡ 8:12 Li ze ijere 31.31-34

Akaghọ a ri emini a ri ákpá ru ẹ nga shi, ali itebu ni a ri ibuleđi ni o pfuase ẹ nga.* ³ Elemhi owa onuzi-eva ni o kpẹ oobọ na ode ugbakpi ni a rọ pfa ode-a, a lui Ashini o Pfuase nẹ nya.† ⁴ Aghọ adido igolu ni a la tose ituale afu ẹra ni ẹ ẹ pfie o la. Akpati ishobọ ni a ri igolu ku o li la Ashini o Pfuase nẹ nya. Oni akpati ona, omi utasa igolu o la ọ ni a ri ibuleđi imana a shi.‡ Aghọ a li ri orọkpọ oyi Erọni ni o zẹ ukhuli shi, ali ipepẹmhi eche eva ni a keke ishi shi.§* ⁵ Ikpeda na oni akpati ona, a ma emhi eva ni e li abi igeni ni e zẹ ipfua shi, ni e sọ alo ghue ufumhi oyi Ẹshinegba. E naghie ipfua eyewe-a guese ashini a la ri olamhe ẹ topfa. Ama ọa khi memena awa ya me ẹghẹghẹ rọ ke tọno eni emhi ena nya ramhi udi we pfo.†

⁶ A kha da she lina ri emhi ọgbọgbọ nya shi ashini a rọli ẹ shi se, lọli eni ẹ ẹ ralo ugamhi e rọ ọ lo elemhi owa onodode ya gbe akanya ọdoda eyewe ogbele kpa.‡ ⁷ Ama Ọga ọyi ekpodalo ugamhi lọlighuo tse ọ dobe ẹ lo elemhi Owa Ni o pfuase nẹ nya ni o la ọ. Utoghuo elemhi ukpe ọ lese ẹ lo akaghọ. Ọlia eni ọ rọ luasobo na egbọli ali ẹgbọse shi olamhe ni e lamhe elemhi umhalese, ọọ rue ẹ mholi obọ lo akaghọ.§ ⁸ Eri Ayemhe-nọ-pfuase ọ ri onana guele khi, ọgbọ ọa khueghie ode ni o lo

* **9:2** Li zẹ Okiali 26.1-30; 25.31-40,23-30 † **9:3** Li zẹ Okiali 26.31-33 ‡ **9:4** Imana khi eminale ni Ẹshinegba ọ rọte idane rueşe kule abi amẹ na niye iZireni abi e rọ rọte iJipiti vu je eke ishobọ, ni a lu iKena § **9:4** Eri orọkpọ onayi Erọni ni a ngme ena ni o she khakha o kie zẹ ukhui onogbo. * **9:4** Li zẹ Okiali 30.1-6; 25.10-16; 16.33; iNọba 17.8-10; Okiali 25.16; iDeut 10.3-5 † **9:5** Li zẹ Okiali 25.18-22 ‡ **9:6** Li zẹ iNọba 18.2-6 § **9:7** Li zẹ iLev 16.2-34

elemhi Owa ni o Pfuase ne nya-a, na ogbokhoghuo ne, ini okhologo onodode o kie migha. ⁹ Eri emhi enana e khi irokhokho na awa eghẹghẹ ana. Emini onana o ngme khi irona ali iluasobo eyi elamhako ni a luase ukpe khi ukpe khi, ẹa dobe khuẹse eni e bhale ya ga Eshinegba udu-a pfuase, rewe gba pfo. ¹⁰ Ingme eminale, ali onyo ali ikpegbe-a enana e migha shi, ni e khi ushi na elee. Eri ushi onana o gbe akanya ramhi eghẹghẹ ni Eshinegba o ro ri ushi onogbo shi eke.

Olia eyi iJesu

¹¹ Ama iKirisiti o she bhale abi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ni o khi oyi eminete ni e she bhale. O she lo elemhi Okhologo ni a ri ode ghi ni o fune ogho ni o gba pfo, ni o la iloghie, ni ogho o ri abo to wekhi eri o la eke agbo. ¹² Abi iKirisiti o rote elemhi oni okhologo lo oni elemhi Owa ni o Pfuase ne nya, o rue o lia eyi elamhi ali ena ya luase obo, ama o lia eyi lolighuo o rue utoghuo kpele ro mie ipfasheke na agboagbo na awa. ¹³ Eri o lia eyi elamhi ali ena, ali emue eyi ozele ẹna ni a tose-a, ni aa miatse ku egbo ni ẹa pfuase, o rewe khi eni e pfuase idiegbe.* ¹⁴ Se ẹ o lia eyi iKirisiti ẹa ke lie li dobe khuẹse udu oyawa-a pfuase, rote ikanya ni ẹẹ pfi eghuli. Ikhi oni o rote ekpabo Ayemhe oyi Eshinegba ri egboli na Eshinegba abi iluasobo ni o gba pfo itobo olamhe eyawa-a, ni awa dobe ke ga Eshinegba ni o la o agboagbo. ¹⁵ Itobo ona iKirisiti o ro migha iteva Eshinegba ali egbo ri ishobo onogbo ona gbe eke, eghẹghẹ agho ni eni Eshinegba o lu, e li mie ugu na

* **9:13** Li ze iLev 16.15-16; iNoba 19.9,17-19

agbọagbọ ni Eshinẹgba ọ rọ nga. Onana o ya zẹ li, itobọ khi ọ ghu eghuli ni ọ rọ gbe olamhẹ ni ẹgbọ e lamhẹ ẹghẹghẹ ishobọ onododẹ kua. ¹⁶ Ini ọgbọ ọ kekẹ shi ekẹ abi a li ya kemhi ugu oyọli se, ni ọ rọ ghua, a mema ya mẹ ọli mẹ gbo khi ọ she ghu-a neni ọgbọkhoghūo ọ ya mẹ emhikhoghūo le ugu. ¹⁷ Irari khi emhi afuẹ oni ebe ni a kekẹ abi a li ri ugu ya kia o ya khi, ini oni ọ kekẹ ọli ọ da kie la agbọ ne. Ama ini ọ ghu-a se, a rọ tigbe ri ọli ẹ gbe akanya. ¹⁸ Ona o zẹ khi ishobọ onododẹ ọa kha zẹ rọ gbe akanya ini ọlia ọa ma ọ lọ. ¹⁹ Abi iMosisi ọ rọ zẹ ishi eyi Eshinẹgba ye eni ẹgbọ se, ọ rue ọlia eyi ena ali elamhi, ọ ku amẹ shi ọ. Ọ rue uguabọ ọọra ni a khili oolu opfopfo shi, ọ rọli miatse eni ọlia shi oni emini a kekẹ ishi nya shi, ọ gbo li miatse ku ẹgbọ nya. ²⁰ Ọọ wẹ, “Ọlia eyi oni ishobọ na, ni Eshinẹgba ọọ awa rọ ghue.”† ²¹ Ighọ ọ gbo li miatse eni ọlia shi oni owa ugamhi ali emhi nya ni a rọ la ọ riẹlẹ ugamhi.‡ ²² Abi o li, khi, eri ushi ọọ a ri ọlia ri emhi nya khi eni e pfuase, ali khi ini aa li ri ọlia luase, irolamhẹ-topfa ọa la ọ.§

²³ Owa Oyi Eshinẹgba na ekẹ agbọ ni a lina ri ọlia rọ khi oni o pfuase, irọkhọkhọ oyi owa ugamhi na obini iloghie o khi. Ama emini e la obini iloghie, iluasobo oni o tine a mema rọ ya rewe shi ipfuase. ²⁴ IKirisiti ọa lo elemhi okhọlo ni a ri ode ghi ni ẹgbọ e ri abọ ma ni o khi irọkhọkhọ eyi egbegbewẹ. Ama iloghie ọ ri ochoghọ ya lo, ni ọ la migha odalo oyi Eshinẹgba na awa memena. ²⁵ Wẹkhi eri iKirisiti ọ lo iloghie ya ri egbọli luasobo itingmingmẹ, abi Ọga oyi ekpodalo ugamhi ọ liẹ tsua

† 9:20 Li zẹ Okiali 24.6-8   ‡ 9:21 Li zẹ iLev 8.15   § 9:22 Li zẹ iLev 17.11

ọlia eni ẹa khi eyọli ẹ lo elemhi Owa ni o Pfuase ẹn
 nya, ukpe-khi-ukpe ya luase. ²⁶ Igho ó kha khi lọ,
 eri iKirisiti o kha me osue iti-ingmingme abi a te
 ma agbo. Ama o a khi igho. Eri o bhale utoghwo tse
 abi oni eghẹghẹ o ro gba, ni o ro ri egbo luasobo
 ro rue olamhe ode-a. ²⁷ Ezeze abi ogbo o lie ghu-a
 utoghwo tse, o kha da ghu-a se, o bhale shi iguezo.
²⁸ Igho a li ri iKirisiti luasobo utoghwo kpele ni a
 ro shishi olamhe oyi ebubu egbo-a. O ya gbo bhale
 utonuzi-eva. O a khi ni o ro gbo tsua olamhe, ama
 ni o ro tsumhi eni e migha a khe oli.*

10

Iluasobo utoghwo kpele oyi iKirisiti

¹ Ugamhi onodi o ni a ga eghẹghẹ Ushi oyi iMo-
 sisi, aroro oyi eminete ni e bhale e khi. Ẹa khi
 wewe e khi egbegbewe we. Eni iluasobo ni a kpe
 luase eghẹghẹ agho ukpe kpa, ẹa tigbe dobe ri ip-
 fuase ni o gba pfo na eni bhale odalo oyi Eshinegba
 ya ga ugamhi. ² Ini eni iluasobo ee dobe ri eni egbo
 pfuase lo, a kha yemhe eni iluasobo a? Irari khi
 e kha ri eni e bhale ya ga pfuase utoghwo kpele,
 ni udu oyewe o a ke mholi umhaguekia. ³ Ama eri
 eni iluasobo e yele egbo olamhe eyewe le ukpe khi
 ukpe. ⁴ Irari khi o lia eyi ena ali elamhi ẹa dobe rue
 olamhe ode-a.

⁵ Irarigho, abi iKirisiti o ro ya bhale agbo, oo
 Eshinegba,

“Iluasobo ali isomhopfa

ẹa ghole e.

Ama u she ri idiegbe na mhe,

---

* **9:28** Li ze Aza 53.12

ni mhi ri ungmehi oye
gbe akanya.

⁶ Iluasobo eni a tose
ali iluasobo igbe-olamhe kua
ea tigbe ti e eloe.

⁷ Igho mhi re,
'Ghe mhe ana,
Eri mhi bhale ya ri ele
oghuhmhe oye, Eshinegba.' ”*

⁸ O te eke ya ngme, oo, “Iluasobo ali isomhopfa
ea ghole e, wekhi iluasobo eni a tose ali iluasobo
igbe-olamhe kua e ghole e, wekhi eri e ti e eloe.”
Ama khi a lese khi eri ushi oo a mema ligho ke
riele we. ⁹ Igho o ke re, “Ghe mhe ana Eshinegba,
eri mhi bhale ya ri ele oghuhmhe oye.” Eri o ri
obo ri iluasobo eni elele shi eke, o ri iluasobo oyi
iKirisiti to eloli we. ¹⁰ Itobo khi iJesu iKirisiti o ri ele
oghuhmhe oyi Eshinegba, loli o ze ni a ro ri iluasobo
ni o ri idiegbe oyoli luase utoghwo kpele khuese
awa nya olamhe-a pfuase.

¹¹ Elekhele, ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba nya
e ro gbe ikanya ugamhi eyewe, eri e ri ele eni
iluasobo gbo ri ele iti ingmi-ingme, ama ea tigbe
dobe rue olamhe ode-a.† ¹² Ama abi iKirisiti, oni
okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ona, o ro luasobo
utoghwo kpele oyi igbe-olamhe-kua ni o khi oyi ona
agboagbokpa, ni o ro shito obita oyi Eghiele oyi
Eshinegba. ¹³ Agho o ke shito migha a khe eghenge
ni Eshinegba o ro ya ri ebe oli mele akphawe-nga
eyoli-a.‡ ¹⁴ Irari iluasobo utoghwo kpele ni o luase o

---

* **10:7** Li ze Iwolo 40.6-8 † **10:11** Li ze Okiali 29.38 ‡ **10:13**
Li ze Iwolo 110.1

rọ ri egbo eni o rọte olamhe pfuase khi eni e pfuase agboagbo.

¹⁵ Ayemhe-no-pfuase o gbo pfi otsele shi ona ye awa. Oni odode, oo,

¹⁶ "Ishobo ona mhi ya nu we shi.

Onomhue o ngme ghọ khi,
oni egheghe ogho o kha ramhi,
mhi ya ri ishi eyemhe shi we udu,
mhi keke oli shi we ayemhe."§

¹⁷ O ke gbo rọ ma o khi, "Mhi aa ke ya sato olamhe ali ikanya ebe eyewe."* ¹⁸ Irarigho, a kha she da ri ena topfa se, ogbo o a ke gbo mhọli emini a ri iluasobo irue-olamhe ode-a ya riele.

A ze ni awa ti bhale deba Eshinegba

¹⁹ Irarigho, inyoghuo-mhe, aborokhia oia eyi iJesu e ri igbedu na awa rọ lo Ashini o Pfuase ne nya egho, ²⁰ ikhi ode onogbo ni o mhọli agbo, ni o ri awa te ode ugbakpi ni a rọ pfa ode-a a dose. ²¹ Abi o rọ gbo li khia khi awa mhọli okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oniemhi ni o o mheshe shi Owa ugamhi oyi Eshinegba na iloghie egho, ²² awa ri udu igesikia ali irudunga ni o migha gboo ti bhale deba Eshinegba. Awa gbo mhọli udu ni a ri imiatse oia eyi iKirisiti rọ khi ipfuase ni ea ke mhọli umhaguekia, ali awa mhọli idiegbe ni a ri amehue-a pfuase.† ²³ Awa mu irudushi ni awa guele khi awa mhọli mhue gagaga, irari khi Eshinegba ni o shobo na awa, oni a ri egbe e nga o khi. ²⁴ Awa ke sa abi awa li ya ke ri udu shi egbe o, ni awa ke riele inono ali awa gbe ikanya enete. ²⁵ Awa khi ti egbe ilona oyi egbawa

§ 10:16 Li ze iJere 31.33 * 10:17 Li ze iJere 31.34 † 10:22 Li ze iLev 8.30; Ezik 36.25

je ukhokho, abi egbo eghuo e e li, ama, awa totobo ke ri udu shi egbe o, aborokhia khi u me khi Ogbelẹ oyi Onomhue o shi ti e bhale.

²⁶ Irari khi iluasobo olese o a ke gbo la o ni o ya rue olamhe ode-a, ini awa mema famhi e lamhe, ikpukhokho khi a she kpe gue oni igesikia ye awa ne. ²⁷ Emini egbo eghogho e ke ya shito ke khe khi iguezo ni o ri ulishi e mu ali erali na biobiobio, ni o ya pfuse eni e a ya suo eso na Eshinegba-a. † ²⁸ Onini o da gbe Ushi oyi iMosisi-a, ni a ro da ri oli gue ezo, ni o ro da lue ne, ni a ro me otselẹ egbo aava okekhi aase, eri a gbe oli-a, ni o a mholi ilelemhi. § ²⁹ Se u sa khi a kha li nase eni e ri awe wu Omi Eshinegba eke-a, ni e ri ukpelo e gbe o lia ni Eshinegba o ro ri ele ishobo, ikhi o lia ni o khuese we olamhe-a pfuase, ali eni o khia khi eri e ze emuebe na Ayemhe Okhale? * ³⁰ Irari khi awa lese oni oo, "Mhemhe mhi ya nase eni e lina ngeli, Mhi ya fali oru," ali oni o gbolo e, "Onomhue o ya ri egbo eyoli gue ezo." † ³¹ Irari khi emhi okhena o khi ni o gbo o ro ya pfi obo lo ingme oyi Eshinegba ni o la o.

³² A ke sato eghenge ni a ro lese mie oni akpa, ni a ro migha mu imiesuo oye e mhue, aboriekhia khi aa na e ukpokpomhi osoli shi o. ³³ Isheghuo, eri egbo e ga la igbaa a pfi itsue manya e, a mu okholi vule shi e o. Isheghuo, a kugbe egbo elese ni a ligho mu okholi vule shi o. ³⁴ Elemhi eni e la o gba ighumha ee ala e. Abi a ro ri itoto mie e itsua, aa khako, a ri oghelẹ rue we obo-a na we, itobo

---

† 10:27 Li ze Aza 26.11 § 10:28 Li ze iDeut 17.6; 19.15 * 10:29 Li ze Okiali 24.8 † 10:30 Li ze iDeut 32.35,36

khi a leṣe khi a mḥoli itsua eni e tine ni e ya la o agbḥagbḥo.

³⁵ A khi tsua igbedu oyeṣe pfa, irari khi o ma mḥoli eleli oniṣmhi. ³⁶ A mḥoli iregbemie, ni a bhale ya e khi ini a doḥe rieṣe oḡhūemḥe oyi Eṣhineḡba se, ni a mie emini o ro nga na e. ³⁷ Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme oḥi khi,

“Ini o rie teṣe ukukuḥo,
Oni o ya bhale o ya bhale,
o ya teṣe.

³⁸ Ama eni Eṣhineḡba o pfa na,
irudunga e ro ya ke la agbḥo,
ama ini oḡḡewe o nyeneḡ egbe ukhokho,
elemhi e ya timḥe deba li.”[‡]

³⁹ Awa aa li abi eni eṣe nyeneḡ egbe ukhokho ni e ya pfua, ama eni e miesuḥo ni a mie pfuese awa khi.

11

Irudunga

¹ Mena, irudunga khi, ini oḡḥo o a mḥoli akhḥokḥomḥe shi udu shi emini o ri udu shi eke e keḥe, ali ni oḡḥo ro mḥoli oḥi shi udu gueḡueḡue khi emini aa me ne khi e la aḡḥo. ² Irudunga ona, o ri eḡḥo eneḡe le eva onete odalo oyi Eṣhineḡba.

³ Awa leṣe khi irudunga ona, Eṣhineḡba o ro ri unḡmemhi oyḥi ma emini awa me eḥoe nya. Ni a ro bhale ya e khi, a roḥe emini aa ya me eḥoe rieṣe emini a me eḥoe.* ⁴ Irudunga, o ri Ebeḥi ri iluasobo ni e ti doṣe eyi iKen na Eṣhineḡba. Roḥe irudunga oyḥi, Eṣhineḡba o ro mie obḥo shi o khi oḡḥo ni o mḥoli angeli onete o khi, abi Eṣhineḡba o ro ngme

[‡] **10:38** Li ze Abak 2.3-4   * **11:3** Li ze Igbae 1.1; Iwolo 33.6,9; iJon 1.3

onete irona eyoli. Irudunga ona o ri Ebeli kiele ngme, abi o rọ ririę ghua.†

⁵ Irudunga a rọ rue Enọki agbọ vu, ini o khi mę eghuli. Ogbọ ọa ke mę ọli, irari khi eri Eshinegba o rue ọli nga idane. Neni a rue ọli vu, o mhọli ọtsele khi ogbọ ni o ri egbe mu Eshinegba o khi.‡

⁶ Ogbokhoghuo ọa dobe ya rięle emini e ri egbe e mu Eshinegba, ini ọa mhọli irudunga. Irari khi neni ogbọ o ya bhale deba Eshinegba, o mema mhọli irudunga khi o la agho, khi lolu o somhi eni e kuegbe-a nono ọli opfa.

⁷ Irudunga o ri iNoa, abi o rọ suọ agua ni Eshinegba o tse ye ọli shi emini aa mę ne, rọli ri ikuegbe-a ali ulishi oyi Eshinegba, khali oko-oke oniemhi ni o pfuese apfe ọli. Irudunga oyoli o ri umha miesuọ oyi eni egbọ na agbọ khasę gboo, ni o rọ mie ikhivose itobo khi irudunga oyoli o ti Eshinegba eloe. § ⁸ Irudunga o ri Aburaamu vule abi Eshinegba o rọ lu ọli o vule ke je ashini lolu shobo khi lolu rọ ya na li le ugu. O rọte eke oyoli vu, abi otseku khia khi ọa lese obini o o je. * ⁹ Irudunga o rọli ngeli eke ishobo abi ofese. O o la ifui okholo, igho li khi Aziki ali iGiekopu, ni e ga le ugu oni ekha oghuo. †

¹⁰ Irari khi eri o ri eloe shi eke khe ọli oni o mhọli irogbekę, ni Eshinegba o vi ali ni o gbo khi atsona oyoli. ¹¹ Irari irudunga a rọ ri Aburaamu dobe khi ita eniye abi o rọ ririę rọ she dose oni eghęghę ni o kha la dobe bia omọ ali ni iSera o rọ khi aga. Irari khi o lese khi Eshinegba ni o shobo nali khi

---

† 11:4 Li ze Igbae 4.3-10 ‡ 11:5 Li ze Igbae 5.21-24 § 11:7 Li ze Igbae 6.13-22 * 11:8 Li ze Igbae 12.1-5 † 11:9 Li ze Igbae 35.27

ona igesikia o khi lo.‡ ¹² Rote obọ oyi Aburaamu, ni o li abi oni oyoli o she pfo se, a te me imimi ni ea ze leli abi ikpetata na idane ali ekhashe na ese oke oniemi. §

¹³ Agbo irudunga egbo ena e kie la ramhi ni e ro ghua. E kie miesuo khi wewe e ya mie emini a ro shobo na we. Eri e lese li rote odonue pfi alo o me we odalo, o ri egbe mu we. E lama shi o khi ena eoli oboese ali epfese wewe e khi shi elemhi eke agbo.* ¹⁴ Ini egbo e da lina ngme ne, eri o rokhase khi eoli oni e ya ke lu oyewe ee nono. ¹⁵ Ini eri eoli ni e rote vu kha o la we udu lo, e kha mholi eghenge ro mu egbe pfi je obini e te vu. ¹⁶ Eri eoli ni o tine o ri okiamhi i gbe we, oni o khi ona iloghie. Irarigho, o ri omama mu Eshinegba khi ee lu lue Eshinegba oyewe, irari khi o she mu egbe eoli shi eke khe we. ¹⁷ Irudunga o ri Aburaamu ri Aziki luasobo, abi Eshinegba o ro mu oli fe bino. Loli ni o she mie oni ekha, oo nono ni loli ri omi oli otuoghwo kpe luasobo, † ¹⁸ aboriekhia khi Eshinegba o gueye oli khi, "Rote Aziki u te ya mholi imi imi e."‡ ¹⁹ Eri Aburaamu o sa li shi udu khi Eshinegba o dobe ya rote eghuli guise ogbo le. Eri o li abine khi eri oni Aziki o ghu-a egho, ni o ro li abine khi eri Aburaamu o rote eghuli gbo mie Aziki.

²⁰ Irudunga o ri Aziki ku isemhe na iGiekopu ali iso shi emini a ya me odalo. §

²¹ Irudunga o ri iGiekopu abi o ro ya ghu-a

---

‡ **11:11** Li ze Igbae 18.11-14; 21.2   § **11:12** Li ze Igbae 15.5; 22.17; 32.12   * **11:13** Li ze Igbae 23.4; 1 Okhe 29.15; Iwolo 39.12
 † **11:17** Li ze Igbae 22.1-14   ‡ **11:18** Li ze Igbae 21.12   § **11:20** Li ze Igbae 27.27-29,39-40

sọ iromhi na imi iJosefu ava-ava, ọ da abọ na Eshinegba abi ọ li kie ri egbe da orọkpọ oyọli.*

²² Irudunga o ri iJosefu, abi ọ rọ ya ghu-a ngme ingme abi eniyẹ iZireni e li rọte eke iJipiti ya vu shi eke. Ọ guele shi eke abi a ya li igua eyelue.†

²³ Irudunga o ri eni e bia iMosisi rọli sheli ramhi iki esẹ abi a rọ bia li se, irari khi ọa khi ọmọ na tse, ulishi ọa mu we ni e rọ ri ukpeloe gbe omhese oyi oghie.‡

²⁴ Irudunga o ze khi abi iMosisi ọ rọ fu vule se, khi ọa lama a ke lu lue omi omi iFero onokpotso.§

²⁵ Ọ lama khi lolu ya nu egbo eyi Eshinegba me osoli, ocho ni lue rọ ya li agbo olamhe ukuku egheghe.

²⁶ Ọ bino oli khi, omama ni ogbo ọ ri itobo iKirisiti ee me o mu eloe dose pfue na iJipiti nya. Itobo khi eleli ni o la odalo ọ ri ukpeloe shi. ²⁷ Irudunga o rọli rọte iJipiti vu, ni o khia khi ulishi elemhi ibibi oyi oghie ọa mu oli. Itobo khi o li abine khi eri ọọ me Eshinegba ni aa ya me eloe, lolu ọa rọ mu egbe pfi. ²⁸ Irudunga o rọli ri Ukpe iPasova na iri-olia to ogbhele ko, ni ọ re, eniyẹ iZireni e miatse oia ku shi ogbhele, ini agheni eghuli ọ khi gbe emodio eyewe-a.*

²⁹ Irudunga o ri egbo iZireni dobe da oke oniemhi ni a lu Oke Ifulo, abine khi eni e rọte eke ifufu dose. Abi egbo iJipiti e rọ li mu oli fe, khonya we, oni oke o to we lue.†

³⁰ Irudunga o ri ugbe ni a khi gasẹ iJeriko de ya gbe abi egbo iZireni e rọ kia gasẹ oli se ogbele

---

* **11:21** Li ze Igbae 47.31; 48.1-20 † **11:22** Li ze Igbae 50.24-25; Okiali 13.19 ‡ **11:23** Li ze Okiali 2.2; 1.22 § **11:24** Li ze Okiali 2.10-12 * **11:28** Li ze Okiali 12.21-30 † **11:29** Li ze Okiali 14.21-31

ishilua.‡ 31 Irudunga a rọ tsumhi iRé-àbu ni ọ khi adegbe ni ọa rọ nu eni ẹa suọ esọ na Ẹshinẹgba pfua. Irari khi ẹgbọ iZireni ni a ghie e ka bẹna tọkpẹ oni eke bino, ọ mie wẹ shi owa.§

32 Sẹẹ mhi ke gbo ya ngme ma ọ? Mhi kie ke zọnọ wẹ? Ẹghẹghẹ ọa la ọ na mhe ni mhi rọ ya ngme ingme oyi iGidiṣi, iBaraki, iSamusi, iJefita, iDefidi, iSamueni ali emekeguele eyi Ẹshinẹgba.*

33 Irudunga e rọ mu omhese eyi ighie le, e mhese na ẹgbọ Ẹshinẹgba ọọ li nono ọli shi. E mie emini Ẹshinẹgba ọ tse ekha na wẹ. E guese inu eyi idu,† 34 e pfuse erali ebe-a, e na pfue eghuli ogbhoro. O losẹ wẹ, ama e toto-a, e khi idenomọ elemhi okhọli, e pfuse ekhọli-okhue eyi ẹoli oboese-a.‡ 35 Irudunga, ikpotso e rọ gbo mie ẹgbọ eyewe ni a rọte eghuli guise le bhale agbo.§

Ẹgbọ elese e ri egbe mie ugbemhi obe, ẹa lama a wolọ wewe abo-a, ama e ghu-a shi ugbemhi obe, itobọ khi e ri udu shi irọte-eghuli-guale bhale agbo ni o tine. 36 Eghuo ọ, a rẹwe li egia, a gbe wẹ itali, a sọ eghuo igha rọ shi oḡba ighumha.* 37 A tono wẹ eche, a ri isọ kie wẹ shi asha eva, a ri oḡbhoro gbolo wẹ-a. E ri ekuẹ elamhi ali isumha ku egbe, e khi ena umha me, a nase wẹ, a li wẹ umumume.† 38 Ẹgbọ ni agbo ẹa lu emhi eni ẹgbọ ena e khi. E dudu kia kia ifui odagbe ifufu ali ikhomhi ite abi

‡ 11:30 Li zẹ iJosh 6.12-21 § 11:31 Li zẹ iJosh 2.1-21; 6.22-25

* 11:32 Li zẹ Egeuzo 6.11-8.32; 4.6-5.31; 13.2-16.31; 11.1-12.7; 1 iSam 16.1-1 Ighie 2.11; 1 iSam 1.1-25.1 † 11:33 Li zẹ iDan 6.1-27

‡ 11:34 Li zẹ iDan 3.1-30 § 11:35 Li zẹ 1 Ighie 17.17-24; 2 Ighie 4.25-37 * 11:36 Li zẹ 1 Ighie 22.26-27; 2 Okhe 18.25-26; ijere 20.2; 37.15; 38.6 † 11:37 Li zẹ 2 Okhe 24.21

eni ẹa mholi apfe, ee la elemhi irui ali ifui ese na elemhi eke.

³⁹ Itobọ irudunga oyi enana a rọ kuẹghie wẹ, ama ọngewẹ ọa kie mie emini Ẹshinẹgba ọ shobọ.

⁴⁰ Itobọ khi Ẹshinẹgba ọ she mhese emini o tine shi eke ẹ khe awa, eghẹghẹ aghọ e kha kugbe awa ọ, ọ ri awa ali wẹwẹ gba pfo.

12

¹ Aborokhia khi ebubu ọtsẹ eyi ingme agbọ irudunga e she lina le gasẹ awa ena, awa tsua emini ẹẹ zu awa ode ku-a ali olamhe ni e kele ti awa je ukhokho. Awa ze ni awa ri iregbemie ke na oni unamhi ni a roshi awa odalo. ² Awa ri ẹloe shi iJesu egbe ke bino ọli, ọni ọ khi igbaekele ali ọni ọ ri irudunga oyawa gba pfo. Ọni ọ ri itobọ oghẹle oni a rọ shi eke ẹ khe ọli, ri egbe mie eghuli na apfida, ọ ri ukpeloe gbe omama ni ọ la apfida ya me. Mena, ọ she shito obita ukpekhomhi Eghiele oyi Ẹshinẹgba. ³ Pfi ukpeloe ke bino lolu ni ọ ri egbe mie ibiselemhi ni me obọ oyi ẹgbọ olamhe, ini o khi losẹ ẹ ni o pfanọ ku ẹ alo.

⁴ Inu-olamhe khe abọ oye, ọa kie re ramhi oyi eghuli ne. ⁵ Eri a she yele ungmehi iyude ni Ẹshinẹgba ọ nu ẹ ngme-a, abi imi ọli eni emose ali eni ikpotso? Ni ọ le.

“Omi mhe, khi ri
 ẹloe gbe isheshe shi ode
 oyi Onomhue,
 ali a khi ze ni
 egbe pfo ẹ-a
 ini ọ sheshe ẹ shi ode,

⁶ Irari khi eni Onomhue

ọ nono ingme oyewe
 ọọ sheshe shi ode,
 ọgbokpa ni ọ lama
 khi omioli lue khi
 ọọ na osoli.”*

7 Ri egbe mie ini a sheshe shi ode, eri Eshinegba ọọ riele e abi imi oli. Mhie ii, ọmọ ọnoghwo itali ọa ya sheshe shi ode? 8 Ini aa sheshe e shi ode abi a lie sheshe ọmọ kpa shi ode, eri o rokhase khi waa khi egbegbi omioli ama ọmọ ni aa lese oni ọ bia li u khi. 9 Itawa ena agbo ẹa ya sheshe awa shi ode, ni awa ro kiele e mu ekpe na we? Elo o ze ni awa aa ke ro lili e ze ni oni ọ khi Itawa elemhi ayemhe ọ li sheshe awa ni awa mholi egbegbi agbo? 10 Ukuku eghenge itawa ena agbo ee sheshe awa shi ode abi ọ ti we eloe shi, ama itobo onete oyawa Eshinegba ọ ro sheshe awa shi ode, ini awa nu oli mholi okemhi shi ipfuase oyoli. 11 Isheshe shi ode okhoghwo ọa ya violo egbe, ama eri ọọ to. O kha ke deno, o ri oni a ligho sese ingme e ngeli angeli enete, ali ọ gbo mholi opfomhe. 12 Irarigho, abo eye e ni o lose ali ikhomhegbhe eye e ni ee kpheli rerere, a zese we-a.† 13 A ke kia ode ni o sheshe talala, ni a ri eni e cheghela awe-a ze, ocho ni e ro ya de.‡ 14 A rosheka odekhode ni a nu ọgbokpa la agbo opfomhe, ni a gbo la agbo ipfuase, irari khi ọgbokhoghwo ni ọa mholi ipfuase ọa ya me Onomhue. 15 A rosheka ini ongee ọ khi khi oni okhale oyi Eshinegba ọa ramhi obo ali a khi ze ni iyese-elemhi-a o ze shi e iteva ni ọọ pfi ingme obe ro pfueche egboese-a.§ 16 Ọgbokhoghwo

* 12:6 Li ze iJobu 5.17; Ekpi 3.11-12 † 12:12 Li ze Aza 35.3

‡ 12:13 Li ze Ekpi 4.26 § 12:15 Li ze iDeut 29.18

o khi khi oni o o ku itsebo, wee ongee okhoghuo o li abi iso ni o mholi ayemhe oyi Eshinegba, ni o ri itobo eminale utoghuo kpele ri ugu odio oyoli de.*

¹⁷ A lese khi elelese, abi o ke ro o nono ni loli mie oni ikhivose, a kie oli. Itobo khi o ke me asha mu udu pfi, abi o tseku ke ri amee evie nono oli.†

¹⁸ Irari khi aa bhale ute ni a dobe ri obo o ti, onabi ute isinai ni egbo izireni e ke bhale, ni elemhi erali o la a de biobiobio, ni obili ulishi o la, ali ni okiki olitsa o la khili eke, ¹⁹ ali ni akala o la de limhilimhi, ni uruli oniemhi o la a ngme, ni egbo ni e suo oni uruli e ro lema oni ungmehi o kpesa

aghoo.‡ ²⁰ Itobo khi ea dobe ri egbe mie ushi ni a shi na we ni o o, “Ini o rie khia khi elamhako o ri egbe ti oni ute, a mema ya tono oli eche gbe-a.”§

²¹ Eri emini a me ghoo o lolo ri ulishi mu ramhi ni iMosisi o re, “Ulishi oniemhi o ga mu mhe!”*

²² Ama, mena, a she bhale ute izayo, ali eoli oyi Eshinegba oni o la o, iJerusalemu ona iloghie ali obini ilegba oghela oyi igeni upfoleli. ²³ A she bhale igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi emodio eyi Eshinegba, eni a keke eva oyewe shi iloghie. A she bhale deba Eshinegba ni o khi oso-ezo oyi egbo kpa, ali a gbo bhale deba ayemhe oyi egbo enete ni a ro khi eni e gba pfo. ²⁴ A she bhale deba iJesu oni o ri ishobo onogbo ko, a gbo bhale deba oia ni a miatse ku, ni ee ngme emini e ti dose emini oia eyi Ebeli e ngme.†

* **12:16** Li ze Igbae 25.29-34 † **12:17** Li ze Igbae 27.30-40

‡ **12:19** Li ze Okiali 19.16-22; 20.18-21; iDeut 4.11-12; 5.22-27

§ **12:20** Li ze Okiali 19.12-13 * **12:21** Li ze iDeut 9.19 † **12:24**

Li ze Igbae 4.10

25 A mu egbe ẹ ini a khi kie ungmemhi oyi ọni ọ nu ẹẹ ngme. Ini eni ẹgbọ ẹa dobe pfue ọ, abi ẹa rọ ri ungmemhi oyi ọni ọ la agbọ tse agua ye wẹ gbe akanya, se u sa khi awa li ya pfue ọ, ini awa aa ri ungmemhi oyi ọni ọ rọte idane tse agua ye awa gbe akanya.‡ 26 Eri uruli oyi Ẹshinegba o nighise eke agbọ ẹghẹghẹ aghọ, ama mena, ọ she shobọ, ọọ, “Ọa khi eke agbọ tse mhi gbo ya nighise utoghuo shi ọ, ama li shi ukhui.”§ 27 Eri ungmemhi ni ọọ, “Utoghuo shi ọ,” o rọkhasẹ gboo khi emini a ma nya, khi a ya nighise wẹ, a rue wẹ ode-a, ni a bhale ya ẹ khi emini ẹa zẹ nighise e ke kpole.

28 Irarighọ, aborọkhia khi awa a mie omhẹse ni ọa zẹ nighise eghọ, a zẹ ni awa ke kphemhi, awa ri ekpe ali ulishi ga Ẹshinegba abi o ti shi, 29 irari khi Ẹshinegba ọyawa erali opfuse ọ khi.*

13

Ugamhi ni o ghọle Ẹshinegba

1 A kie lighọ ke nono ingme oyi egbe ẹ abi inyọghuo. 2 A ke sato mie epfese shi owa, a mu wẹ epfese. Irari khi ẹgbọ eghuo ee ke lighọ, ni e rọ mu ẹgbọ eghuo epfese, ni ẹa lese khi igeni e khi ni wewe e mu epfese.* 3 A ke sato eni a mu shi owa ighumha egbe abine khi eri a nu wẹ la aghọ. A ke sato ẹgbọ eni a na osoli egbe abine khi eri a li nu wẹ me oni osoli.

4 Omoşe ali ughue ọli e mu ekpe shi angeli oyewe. Omoşe ali ughue ọli e khi li egbe le. Irari khi

---

‡ 12:25 Li zẹ Okiali 20.22 § 12:26 Li zẹ Agai 2.6 * 12:29 Li zẹ iDeut 4.24 * 13:2 Li zẹ Igbae 18.1-8; 19.1-3

Èshinẹgba ọ ya gue eni ẹ ku itsẹbọ ali eni ẹ kia okia ẹzọ.

⁵ Zobe ni agbọ oye o nuata shi ọghuẹmhe ukpaghọ, zẹ ni emini u mhọli o ke khuese ẹ. Irari khi Èshinẹgba ọọ liẹ,

“Mhi aa tigbe ya zẹ obọ,
mhia ya tsuẹ pfiaghue.”†

⁶ Lọli o zẹ ni awa rọ ya ri igbedu liẹ,

“Ọnọmhuẹ ọ khi
ọkpaghiobọ oyẹmhe,
mhia ya tigbe na ulishi.

Elo ọgbọ dobe ya li mhe?”‡

⁷ A pfi ẹloẹ bino eni e ralo na ẹ ena ẹlele. Eni e ri irudunga gue ungmehi oyi Èshinẹgba ye ẹ. A sa je abi e li ngeli ramhi ni e rọ ghua, ni a ke khonya irudunga oyewe. ⁸ Ijesu iKirisiti, abeghuo ọ khi, ode, amo, ali agbọagbọ.

⁹ Khi zẹ ni osese ẹgbhọli ọdoda e tsua ẹ udu vu. Irari khi okhale o ri udu oyawa ze-a, ọa khi ni a ri ushi eminale gbe akanya, ni ọa kpaghie eni e rewe gbe akanya obọ. ¹⁰ Ama awa mhọli atete ni ekpodalo-ugamhi eyi Èshinẹgba na elemhi owa ugamhi oyi ẹgbọ iju ẹa mhọli afu ya rọte le emhi iluasobo.§

¹¹ Eri Ọni ọ kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Èshinẹgba oyi ẹgbọ iju ọọ tsua ọlia eyi elamhako lo elemhi Asha-no-Pfuase ne nya ya rọ luase obo shi olamhe irọtọpfa, ama eri a rue eni idiege eyi

† **13:5** Li zẹ iDeut 31.6,8; iJosh 1.5   ‡ **13:6** Li zẹ Iwolo 118.6

§ **13:10** Emini onana o ngme khi, ‘Awa mhọli atete ni o khi apfida ni ijesu ọ la ri idiege oyọli luasobo. Ama ẹgbọ ni ẹẹ sa khi iluasobo ni a luase elemhi owa ugamhi oyi ẹgbọ iju, e te ya mhọli imiepfuese, ẹa mhọli okemhi shi oni atete ona.’

eni elamhako fiẹ ifui apfe je odagbe ya tose-a.*
 12 Onana o ze ni iJesu o ro li ghu-a shi ikhokho apfe, ni o ro ri oia eyoli ri egbo khi eni e pfuase.
 13 Irarigho, a ze ni awa le deba li ikhokho apfe ni awa nu oli me omama ni o me. 14 Irari khi agbo oola, awa aa mholi eoli ni o lao agboagbo, ama eoli ni o ya bhale awa ri ukpeloe shi eke e ke. 15 Awa ri irarigho rote iJesu ke ri iluasobo ikuoghi na Eshinegba. Ini awa ligho, eri awa pfi otsela shi o khi loli o khi Onomhue. 16 A khi yele onete iriele-a, ali ni a gbo ke kpaghi egbe obo, irari khi enana khi iluasobo ni e li ti Eshinegba eloe.

17 A ke su o es o na eni e ralo na e, a ri egbe e tiemie na omhes e oyewe. Eri e ri ukpeloe shi e egbe abi eni e ya rokhas e abi e li gbe. A ke su o es o na we ni akanya ni ee gbe o ri oghela na we, ini o khi khi itsua na we, irari khi u wa mholi eleli ni u ya me o. 18 A ke lema na anye. Anye lese khi udu oyanye o pfuase, anye gbolo e ngeli ke mu ekpe shi egbe anye egbe odekhode. 19 Mhi gbo ga lolo lema e, a lolo lema Eshinegba o gbo remhe kele nyene egbe bhale deba e. 20 Mhi lema Eshinegba ona opfomhe, oni o ri oia oyi ishobo na agboagbo rote eghuli guise iJesu Onomhue le, ikhi Orisumha-kia oniemhi oyi isumha ogho. 21 O ri eminete nya shi e egbe ni a ro ke riele oghuemhe oyoli. O gbo gbe ikanya eni e ti oli eloe shi awa egbe, rote obo oyi iJesu iKirisiti, ni o mholi ufumhi na agboagbo. Atse.

22 Inyoghuo-mhe, mhi lema e, a kuegbe-a ri es o shi oni usomhi irudusho ona, irari khi ebe ni mhi

---

* 13:11 Li ze iLev 16.27

keke ghi ẹ ena ọa lolo nuata. ²³ Mhia nono ni a leşe khi a she rue iTimoti inyọghuo awa ọgba ighumha lasela. Ini ọ kele bhale, mhi ya roli bhale ya me ẹ.

²⁴ A tse eni ẹ ẹ ralo na ẹ nya, ali ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba nya. Inyọghuo awa eni e la Itili ẹ ẹ tse ẹ.

²⁵ Okhale oyi Ẹshinẹgba o ka nu ẹ nya la. Atse.

Ebe-No-Pfuase Ishobo Onogbo
New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe
(NI:atg:Ivbie North-Okpela-Arhe)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivbie North-Okpela-Arhe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789194797

The New Testament

in Ivbie North-Okpela-Arhe

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

03be06b0-68fd-500b-b9a9-6bca4b63979a